

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/36/2019
Identifikačné číslo spisu: 5116010828
Dátum vydania rozhodnutia: 03.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5116010828.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí konanom 3. júla 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvinenej B. W., pre obzvlášť závažný pokračovací zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvinenej B. W., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 9. mája 2018, sp. zn. 2To/3/2018, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3T/74/2016 z 24. októbra 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej B. W. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 24. októbra 2017, sp. zn. 3T/74/2016, bola obvinená B. W. uznaná za vinnú z obzvlášť závažného pokračovacieho zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe, že

- od presne nezisteného času roku 2008 do 26. októbra 2015, ako zamestnanec vykonávajúci vedenie a spracovanie účtovníctva v pozícii účtovníčky D.K., F. W. XXXX/XX v Kysuckom Novom Meste, na základe pracovnej zmluvy, napriek tomu, že mala uzavretú dohodu o hmotnej zodpovednosti, v zmysle ktorej prevzala zodpovednosť za prevzaté a zverené hodnoty, ceniny a finančné prostriedky, bez právneho dôvodu, vedomia či súhlasu štatutárneho zástupcu, riaditeľa Základnej školy neoprávnene manipulovala s finančnými prostriedkami na bankových účtoch poškodenej D.K., číslo účtu XXX XXX XXXX/XXXX, číslo účtu XX XXXX XXXX/XXXX, číslo účtu XX XXXX XXXX/XXXX, číslo účtu XX XXXX XXXX/XXXX, vedených vo Všeobecnej úverovej banke, a.s., ku ktorým mala zriadený prístup a dispozičné oprávnenie tak, že bankovými operáciami prostredníctvom služby Internet Banking Plus prevádzala na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX, vedený vo VÚB, a.s., patriaci B. X., nar. XX. H. XXXX a na svoj vlastný účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s., finančné prostriedky patriace zamestnávateľovi, konkrétne:

za rok 2008 - na účet č. ú. XXXXX/XXXXX/XXXX čiastku 7.189,40 €, na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX čiastku 0,00 €,
za rok 2009 - na účet č. ú. XXXXX/XXXXX/XXXX čiastku 3.048,57 €, na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX čiastku 0,00 €,
za rok 2010 - na účet č. ú. XXXXX/XXXXX/XXXX čiastku 0,00 €, na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX čiastku 0,00 €,
za rok 2011 - na účet č. ú. XXXXX/XXXXX/XXXX čiastku 0,00 €, na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX čiastku 0,00 €,
za rok 2012 - na účet č. ú. XXXXX/XXXXX/XXXX čiastku 0,00 €, na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX čiastku 0,00 €,
za rok 2013 - na účet č. ú. XXXXX/XXXXX/XXXX čiastku 0,00 €, na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX čiastku 0,00 €,
za rok 2014 - na účet č. ú. XXXXX/XXXXX/XXXX čiastku 0,00 €, na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX čiastku 0,00 €,
za rok 2015 - na účet č. ú. XXXXX/XXXXX/XXXX čiastku 1.944,88 €, na účet č. ú. XX XXXX XXXX/XXXX čiastku 0,00 €,
čím spôsobilá D.K. F. W. XXXX/XX, Kysucké Nové Mesto, IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške najmenej 241.028,49 €, z ktorej vrátila sumu 17.958,22 €.

Za to bol obvinenej podľa § 213 ods. 4 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 8 (osem) mesiacov, na výkon ktorého bola podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil obvinenej trest zákazu činnosti vykonávať zamestnania spojené s hmotnou zodpovednosťou vo výmere 5 (päť) rokov. Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenej povinnosť nahradiť poškodenému D.K., F. W. XXXX/XX, Kysucké Nové Mesto, IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 226.022,31 € (č. l. 1328 - 1336 spisu).

Proti tomuto rozsudku vo výroku o treste podala obvinená odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline uznesením z 9. mája 2018, sp. zn. 2To/3/2018, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol (č. l. 1369 - 1374 spisu).

Proti označenému uzneseniu Krajského súdu v Žiline v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina podala obvinená prostredníctvom obhajcu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku a teda, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (č. l. 1406 -1407 spisu).

Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvinenej z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil, a rovnako zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, nakoľko vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením rozhodnutia, stratili svoj podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Žilina, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedla, že bolo zásadným spôsobom porušené právo obvinenej na obhajobu a na spravodlivý proces. Imanentným prvkom tohto práva je právo obvinenej domáhať sa, aby sa súd dôsledne vysporiadal so zásadnými námietkami proti obžalobe a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. V celom trestnom konaní orgány činné v trestnom konaní a súdy voči obvinenej takto nepostupovali. Najzávažnejšie pochybenie okresného súdu, ale aj krajského súdu spočíva v tom, že absolútne nebolo zistené, či vôbec peniaze v základnej škole chýbali a či sa skutok, pre ktorý sa viedlo trestné konanie, stal. Do dnešného dňa u poškodeného nebola vykonaná

inventarizácia, takže nie je možné sa exaktne vyjadriť či peniaze chýbali a či skutočne vznikol schodok. Ak aj vznikol schodok na zverených hodnotách, ide len o tzv. účtovný schodok. Nikto sa nezaoberal zistením či a ako boli zaúčtované uvedené prevody. Je možné spochybňovať správnosť vedenia účtovníctva, chybne vykonané zaúčtovanie však nie je možné stotožniť so spreneverou.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedla, že súd uložil obvinenej povinnosť nahradiť základnej škole škodu vo výške 226.022,31 €, pričom ide o nezákonný výrok, pretože obvinená nemá predstavu ako k uvedenej sume súdy dospeli. Okresný súd ani krajský súd nepostupovali v súlade s § 213 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. Trestný čin sprenevery vyžaduje úmyselné konanie páchatel'a, ktorý si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená a spôsobí takým konaním značnú škodu. Je na orgánoch činných v trestnom konaní a na súdoch, aby ustálili skutok tak, aby z neho bolo jasné, že páchatel', ktorému bola zverená cudzia vec, si túto prisvojil a spôsobil tak značnú škodu na majetku. Základným predpokladom teda je zistiť a ustáliť, že na cudzom majetku vznikla škoda. Na zistenie a preukázanie škody možno použiť ako dôkaz listiny preukazujúce, že páchatel'ovi bol zverený cudzí majetok a že si tento úmyselne prisvojil. V danom prípade tomu tak nebolo, pretože nikto objektívne bez akýchkoľvek pochybností nepreukázal, že obvinená skutočne prevzala peňažné sumy tak, ako sa jej kládlo za vinu a tieto si ponechala. Skutok nenaplnia znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. Keďže nebol zistený a ustálený skutok, ktorý by objektívne naplňoval všetky znaky skutkovej podstaty sprenevery, nebolo možné obvinenej uložiť povinnosť nahradiť škodu. Obvinená je toho názoru, že sa nepostupovalo podľa základných zásad trestného konania podľa § 2 ods. 1, ods. 10 Trestného poriadku z dôvodu, že okolnosti, ktoré by svedčili v prospech obvinenej, orgány činné v trestnom konaní neobjasnili (súd dôsledne neprihliadol na vyšší vek obvinenej, pohnútku vedúcu k spáchaniu skutku, zdravotný stav a celkovú osobnostnú povahu). Uložený trest považuje obvinená za neprimeraný.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina vo vyjadrení z 12. apríla 2019 uviedol, že obvinená spochybňuje skutkové zistenia a nie právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Obvinená si už po vznesení obvinenia zvolila obhajcu, ktorý ju neskôr obhajoval aj v konaní pred súdom. Reálnym obsahom dovolania sa nekonkretizuje, akým úkonom bolo zásadným spôsobom porušené právo obvinenej na obhajobu. Pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinená operuje s ustanovením § 213 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, hoci v skutočnosti bola obvinená právoplatne uznaná za vinnú z obzvlášť závažného zločinu podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Nie je jasné, prečo u obvinenej dochádza k zamene kvalifikovaných skutkových podstat trestného činu sprenevery z obzvlášť závažného zločinu na zločin. Rozsah skutku bol v prípravnom konaní stanovený na základe znaleckého posudku znalca z odboru ekonómia a manažment, ktorý vychádzal z výpisov z účtov a ďalších listín. Dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku preto nie sú opodstatnené (č. l. 1410 - č. l. 1411 spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie obvinenej B. W. nie je dôvodné, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvinenej, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa, zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku k výroku o vine:

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Z obsahu predloženého spisového materiálu, konkrétne zo zápisnice z hlavného pojednávania okresného súdu z 24. októbra 2017 dovolací súd zistil, že v posudzovanej trestnej veci okresný súd postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obvinenej podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinná zo spáchania skutku uvedeného v obžalobnom návrhu a postupom podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku rozhodol, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obvinená priznála k spáchaniu skutku nevykoná, a vykoná sa len dokazovanie vo vzťahu k výroku o treste a náhrade škody (č. l. 1320 spisu).

Z obsahu tejto zápisnice ďalej vyplýva, že prijatiu vyhlásenia obvinenej podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku predchádzal postup okresného súdu, ktorý bol plne v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, keď bola obvinená zo strany okresného súdu riadne poučená o svojich právach a následne súhlasne odpovedala na všetky otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c) - či rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa obvinenej kladie za vinu, § 333 ods. 3 písm. d) - či bola poučená obvinená o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či jej bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohla radiť o spôsobe obhajoby, § 333 písm. f) - či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu, § 333 písm. g) - či bola oboznámená s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestné činy jej kladené za vinu a § 333 písm. h) - či sa dobrovoľne priznáva a uznáva vinu za spáchaný skutok, teda aj na otázky, či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako obzvlášť závažného pokračovacieho zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a či bola oboznámená s trestnou sadzbou, ktorú zákon za tento trestný čin ustanovuje.

Právne následky vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku spocívajú podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku v tom, že súdom prijaté vyhlásenie obvinenej o vine je neodvolateľné a v

tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Zo strany obvinenej B. W. teda výrok o vine rozsudku, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvinenej o vine, nie je možné napadnúť dovolaním z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tak ako to uľinila obvinená v tejto trestnej veci, pretože v tomto rozsahu podať dovolanie vo vzťahu k výroku o vine z dôvodu podľa písm. i) obvinená nie je oprávnená. Výrok o vine obvinenej, ktorý bol okresným súdom prijatý na základe vyhlásenia obvinenej, a ktorého súčasťou je aj spôsobenie škody obvinenou, nadobudol právoplatnosť už v konaní pred okresným súdom, v dôsledku čoho bol krajský súd týmto výrokom viazaný a bol povinný z neho vychádzať pri rozhodovaní o treste, ktorý bol predmetom odvolania. Námietky obvinenej vzťahujúce sa k výroku o vine sú preto v tomto smere nedôvodné.

Pokiaľ obvinená argumentovala v dovolaní, že výrok o náhrade škody je nezákonný, pretože „nevie ako súdy k uvedenej sume dospeli“, tak Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že tento výrok je logickým právnym dôsledkom výroku o vine (ktorý obvinená priznala) a súd bol povinný o uplatnenom nároku na náhradu škody rozhodnúť, pretože súdu takáto povinnosť vyplýva z ustanovenia § 287 ods. 1 Trestného poriadku druhá veta, podľa ktorého ak tomu nebráni zákonná prekážka, súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.

Preto aj v tejto časti považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvinenej za neopodstatnené.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku k výroku o treste:

Podstata argumentov dovolania obvinenej, pokiaľ ide o tento dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vo vzťahu k výroku o treste, spoľíva v tom, že namieta výlučne výšku uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 8 (osem) mesiacov. K dovolacej námietke obvinenej je potrebné uviesť, že táto nezodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že obsah konkrétne uplatnených dovolacích námietok musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku. Dovolací súd však opätovne konštatuje, že odvolací súd už nemohol z dôvodu, že súd prijal vyhlásenie obvinenej o vine meniť (zasahovať) do právnej kvalifikácie skutku. Meniť kvalifikačnú podobu dotknutého skutku ako obzvlášť závažného pokračovacieho zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona odvolací súd nemohol a musel z nej pri ukladaní trestu v čase rozhodovania vychádzať.

Dovolací súd dodáva, že pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom, vzťahujúcim sa na výrok o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy, viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý sa viaže k výroku o treste. Pokiaľ teda ide o dovolanie podané obvinenou, kde neuviedla ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa týmto dovolacím dôvodom ani nemohol zaoberať (§ 374 ods. 2 Trestného poriadku).

Nad rámec nevyhnutného Najvyšší súd Slovenskej republiky však k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dopĺňa:

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenej bol uložený za trestný čin zo spáchania, ktorého bola uznaná za vinnú

- trest vo výmere mimo trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých odstupňovateľných trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Trest odňatia slobody (o ktorý ide aj v predmetnej veci) má konkrétne hranice trestnej sadzby určené v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, podľa toho o aký trestný čin ide, prípadne v akej alternatíve bol spáchaný.

Dovolacím dôvodom podľa písm. h) § 371 ods. 1 Trestného poriadku nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby. Tak isto neuloženie žiadneho trestu pri upustení od potrestania, resp. pri upustení od uloženia súhrnného trestu, nemôže napĺňať tento dovolací dôvod.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenej uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky (napríklad trest vyhostenia občanovi Slovenskej republiky, trest zákazu činnosti za trestný čin, ktorý nebol spáchaný v súvislosti s touto činnosťou, trest prepadnutia veci, ktorá nepatrí páchatelovi a pod.).

Obvinená B. W. bola uznaná za vinnú zo spáchania obzvlášť závažného pokračovacieho zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody vo výmere od 10 až do 15 rokov, pričom následne za použitia ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona bol obvinenej uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 8 mesiacov (po znížení dolnej hranice o 1/3 a znížení hornej hranice o 1/3 výsledná trestná sadzba vo výmere 6 rokov a 8 mesiacov až 13 rokov a 4 mesiace). Z uvedeného zreteľne vyplýva, že obvinenej bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon pripúšťa a v rámci ustanovenej trestnej sadzby. Je teda nepochybné, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemohlo dôjsť už z formálnych dôvodov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri

ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastofujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „právo na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvinenej:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinená nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvinenej a jej obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvinenej, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvinenej v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinená nemala v konaní obhajcu, hoci v jej trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvinenej B. W. zásadným spôsobom, a teda ku takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Na základe vyššie uvedeného je potrebné podotknúť, že obvinená bola počas celého trestného konania zastúpená obhajcom JUDr. Jiřím Martausom - advokátom, ktorý aktívne pristupoval k výkonu obhajobných práv, na základe plnomocenstva z 9. decembra 2015 (č. l. 22 spisu). Napokon obvinená pred vyhlásením rozhodnutia v konaní pred súdom prvého stupňa sama vyhlásila, že jej bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a že sa s obhajcom mohla radiť o spôsobe obhajoby (č. l. 1320 spisu).

Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu uviedla v písomných dôvodoch dovolania obvinená B. W.. Ak v tejto súvislosti obvinená v rámci porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom namietala, že súd neskúmal správnosť vedenia účtovníctva a či sa skutok stal, tieto námietky stoja mimo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. nemajú k nemu vzťah. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere poukazuje na svoje závery k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V súvislosti s obvinenou deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami dovolací súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je záruka, že rozhodnutie bude spĺňať očakávania a predstavy obvinenej. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne (I. ÚS 217/2018 z 25. júna 2018).

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvinenou, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej B. W. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.